

Ađlama Ne Olursun

FERHAD FÂNI

Aşkı hiç yaşamayan söyle insan olur mu?
Şükür diyen her dilde Hakka isyan olur mu?
Kalem aşkla konuşsa dilde nisyan olur mu?
Lâl olup geçmeliyiz o mukaddes kapıdan
Almalı muhabbeti o mübarek yapıdan

Demlensin ki yürekler şiir gibi mısradan
Okusun hep bülbüller her seherde duada
Kavlimiz bir yazılsın tek olalım ukbada
Uzattım ellerimi kördüğüm olsun diye
Neden mahzun olayım işte budur hediye

Hayat acı öğüten kocaman bir değirmen
Aşk ile yücelirsek hemen biter merdiven
Yar tutmalı elinden yalnızlığı bilmeden
Artık sonsuza kadar bırakmadan sevmeli
Tüm dünya gerçek aşk işte budur demeli
Allah'a giden yollar her maşuğun emeli

“Aşkla Dokun Hayata”

Şairin “Her ne var ise âlemde, aşk imiş.” dediği gibi ...

Kitap sayfalarından taşıyıp da hayatın en güzel anlarına yayılan sevgiyi, saygıyı ve aşkı paylaşıyoruz ...

Anne, baba, çocuk, kardeş, arkadaş, dost, eş, sevgili ...

Yeryüzünde paylaşıldıkça çoğalan en büyük güzelliği sevmek ve sizler de paylaşın ki çoğalsın, insanlığa ait bu güzel emek ...

Biz, sizlere aşkı anlatıyoruz. Siz de sevdiklerinize aşkı anlatın ve aşkla dokunun hayata!

Geceler vardır; ömürleri birkaç saatten ibaret olmayan, kısalma veya geçip gitmek bir yana, uzadıkça uzayan. Geceler vardır; aydınlığa susayan, “Bir gün” deyip gün sayan.

Karanlığın fetih görmemiş ülkesiydi sabahlar. Bağrında güneşi uyutan bir gecenin koynunda uyanırlardı saatler. Yıldızları simsiyah bir kundağa sarıp sarmalardı gökyüzü. Üşütmezdi serçeleri masmâvi hâlesinden sıyrılarak şafağa erişen mehtâb.

Bütün şehirleri örten aynı karanlıktı. Her şehrin sabahı bekleyişi aynı...

O sabah da her sabah gibi adımlarını bırakmıştı sokaklara Mirza. Diz çöktüğü kaldırımlar, hasrete nâzır bir balkon kenarında bekleşen sarmaşık gülleri, âh ettikçe daha bir büyümlü kokan hanımelleri, bir Velî'nin dergâhında sırsıklam secdeler, gün batımında Fâtîhâ'lar bıraktığı makber taşları ve dağlar; kızıllaşan bulutlar, ağlaşan yollar öylece seyrettiler Mirza'yı.

Edebiyat fakültesinde üçüncü senesi... Gençten bir gönül... Saçları simsiyah, Kulaklarının üzerini örtecek kadar uzunca... Gözleri alelâde... Boyu uzun sayılmaz, bedeni çelimsiz denemeyecek kadar; ne zayıf, ne gürbüz...

İnsanlardan bir insan, hayatlardan bir hayat...

Genelde olduğu üzere “ya tutarsa” diyerek girmemişti bu bölüme. Edebiyat, onun gönlünün solmak bilmez gülüydü. Sevgiliye kabul dilekçesi yazar gibi yapmıştı tercihini. Bu karıya ulaşmak için edeple destur ister gibi... Lugat manasıyla dahi “edep ilmi” demekti edebiyat. Nesir demeye dilinin varmadığı şeyler yazardı. Ama ilmini aldığı “edep” engel oluyordu kendisine “edip” demeye.

Soğuk bir Ekim sabahı neredeyse hiç kimseyi fark etmeden ve kimse tarafından fark edilmeden yürüyordu. Etrafında siluetler halinde koşturan insanları görür gibi oluyordu bazen. Uyanık gibi görünse de her haliyle uyuyordu o anda.

Bir sonbahar sabahının bütün manzaralarıyla kendisini ispat ettiği bir gün... Havada insana yaşam hevesi vermeyen, gecenin siyahından biraz daha insafı bir grilik... Kendisini bulutların ardından çıkarıp da insanların üşüyen yüzlerine sıcak bir dokunuş kondurmaya cesaret bulamayan, bu koyu griliğin arasında belli belirsiz beyaz bir huzme halinde görülebilen güneş... Ve sonbahardan beklenmeyecek bir soğuk...

Neden sonra karşısında duran üniversite servisinin âniden açılan kapısından yüzüne vuran bayat ve ılık havanın etkisiyle uyandı.

Hissiz ve anlamsız bakışlarla her hallerinden bıkkınlık ve uykusuzluk akan insanlar... Tatlı uykunun kurtarabildikleri kadarını, yüzlerini yasladıkları soğuk bir dolmuş camında arayanlar... Ve güne yeni başlamamış gibi taze bir kuvvet ve zindellekle, yanlarında oturanlarla konuşan insanlar... Gözlerini gücünün yettiği kadar araladığında bunları izledi Mirza. Şu anda sadece kulaklarında uğultudan ibaretti hayat.

Fakültenin kapısından içeri girdiğinde şefkatli bir sıcaklık dokundu yüzüne. Adımları bilindik yerlere dokunarak ilerledi. Birkaç “Merhaba”yı fısıltılı sesiyle cevaplayıp geçti yerine. Dahası yığılırcasına bırakıverdi kendini sandalyeye. Elindeki ders notlarını bıraktı masaya. Yüzü iki elinin arasında, seyretti etrafında devam eden hayatı. Seslere bir anlam vermeye çalıştı. Konuşulanları anlamaya... Gözleri beyaz tahtanın üzerinde dünden kalma yazılara dalıp gitmişti ki yanındaki sandalyenin rahatsız eden gıcirtısıyla irkildi.

Mirza'nın ev arkadaşı, can dostu Emin'di bu. Emin, bu şehirde onun tek kimsesiydi. Yalnızlığının tek ortağı ...

– Hayırlı sabahlar Mirza Bey, nihâyet gelebildiniz.

Bu iğneli cümleyi hiç duymamış gibi sustu Mirza. Emin ne söylese baş göz üstüne.

– Sabah uyandırmaya çalıştım seni, birkaç defa seslendim çıkarken. Gece de uyumadın hiç, farkındayım. Odanın ışığı sönmedi.

Tebessüm etmeye çalışarak cevapladı Mirza. Asık bir suratla konuşmak istemedi can arkadaşıyla.

– Uyuyakalmışım kardeşim. Seslendiğini duymadım, ben de sana kızdım neden uyandırmadın diye.

Dostluk varsa iki yüreğin arasında, var mı daha ötesi? Dostluk varsa cihânda, ne lazım ötesi? Sadece göğüs kafesinin kemikten parmaklıkları arasında atıp durmak mıdır bir kalbin görevi? “Sevgi, Sevgi!” diye atmıyorsa bir yürek, insanın göğsünde yük değil de nedir?

Neden sonra açıldı sınıfın kapısı. Kolunun altında bir yığın dosya ve dokümanla sabahın ilk dersine girdi “Edebiyat

Adam". Olgun ve içten sesiyle "Günaydın" diyerek selamladı birden sessizleşen gençleri.

Orta yaşları geride bırakmış, elli yaşından fazlaca olan bu adam, Behzat Hoca'ydı. Yaşına direnen siyah saçları, söz hakkını beyaz saçlara bırakmıştı çoktan. Edebiyatın ağır birikimi her halinden belli oluyor, bazen konuşması, ders anlatışı dahi, insana bir söz ustasını dinliyor olmanın mahcubiyetini veriyordu.

Mirza'nın yıkık dökük edebiyat semtini ilk dersten itibaren mahâretli bir mimar edâsıyla şekillendiren O'ydü. Osmanlı şiirini çok sesli bir senfoni gibi terennüm ederken Behzat Hoca'yı dinlemek, Mirza'yı bir anda bir saray sohbetine götürüyor, dudaklarından dökülen her cevher misâli beyit, onun ruh semâsında yankılanıyordu.

Behzat Hoca ritüel bir ders anlatmaz, karşısında oturan bu genç gönülleri münevver bir edib olarak görür ve onlarla tadına varılası edebiyat sohbetleri yapardı.

O, ne zaman ki bambaşka sahneler izliyormuşçasına gözlerini yumduğunda ve başını seher yeliyle dalında hafifçe seyriyen bir çınar yaprağı misâli sağa sola savurmaya başladığında, ya Nedim'in "Bu da söylenmez ki" dedirten beyitleriydi okudukları, ya da Nâbi'nin altın harflerle yazılası gazelleri ...

Eğer günün o vakti Behzat Hoca'nın dersiye, sınıfın kapısı kapandığında, bir anda bu dört duvar açılıyor, Hoca'nın ellerinden tutanlar, bazen, İstanbul'un sarhoş eden tatlı rüzgârları eşliğinde, Çamlıca yamaçlarında bir hasırın üzerinde, bin türlü çiçeklerin arasında, hüzzam taksimi geçen bir tamburun can yakıcı nağmeleriyle, nazlı bir besteyi dinliyorlarken buluyorlardı kendilerini.

An geliyor, Devlet-i Âliye'nin dört bir yanının lâlelerle süslendiği dönemde Sâdâbâd gezintisine çıkıyorlar, lâlelerin kadife yapraklarından demet demet şiiir topluyorlardı. Hatta bazen hiç çekinmeden, huzurlarında el bağlayıp, koskoca cihan padişahlarından beyitler dinliyorlardı.

Vatka ki aslan gövdeli yiğitleriyle İstanbul'u fethedip, nazlı bir gelinin duvağını aralar gibi bu şehrin vuslatına ermiş, onu devletine başkent yapmış Sultân Fâtih okuyordu şiiirlerini. Nâm-ı diğer: Avnî:

Dilberinden rahm eğer olmazsa ol dil-hastaya
Kimseler derdine dermân edemez imkân olup...

*Verseler mülk-i cihânın tâc u taht u devletin
Avni kûyin terk eylemez başına Sultân olup.*

...

Başka bir lahza sözün Sultân'ı Kânûni duyuluyordu. Onun gönlümün zimâmı hangi dilberin ellerindeydi kim bilir. Şunları söylemişti Kânûni. Hayır, Muhibbi:

*Zahm-ı peykânı kızıl güldür bana
Bülbülüm, hâr-ı belâsı hoş gelir...
Ey Muhibbî, âleme şâh olmadan,
Dilberin olmak gedası hoş gelir...*

Neydi bunları söyleten bir cihan padişahına. Âleme Sultan olmaktansa bir dilberin “gedâsı”, “kulu, kölesi” olmayı istemesi nedendi? Hani Kânuni olan O'ydu. Kanun kesen, hüküm veren O'ydu. Kimdi O'na hükmeden?

...

Ders bitmişti. Rüyalar iklimindeki yolculuk da bitmişti. Yine dönüverdiler neredeyse soğuk sayılan, pencerelerden içeri sızan zayıf gün ışığının aydınlatmaya çalıştığı dört duvar arasına.

Geri döndüler insanların birbirlerini anlamadıkları, hatta dinlemedikleri bu duygusuz zamana.

Geri döndüler hiçbir şeyin “eskisi” gibi olmadığı, lâlelerin yapay ve sevgilerin yapmacık olduğu yüzyıla.

İnsanlar mı çok ilerlemişlerdi, zaman mıydı geride kalan? Yoksa zaman mı ilerlemişti, insanlar mıydı ilerlediklerini sanıp da onu yakalayamayan...

Değişen çok şey vardı var olmasına da iyi mi olmuştu değişmekle? Ya da değişmek zorunda mıydı her şey? En azından aynı kalamaz mıydı Sultanlara seveda şiirleri yazdıran “Aşk” ?

Aksine, ilk önce “Aşk” değişti beklide. Sonra her şey... İnci bir tespihin imâmesiydi “Aşk”, önce O koptu, sonra diğer taneler döküldü birer birer. Eski bir İran şiirinde söylenildiği gibi:

“Cam kırılınca onarması zor olur.” Bu bir nevi tercüme yumuşatmasıdır belki, zira imkânsızdır kırılan bir camı onarmak.

Önce cam kırılıverdi, sonra “Cân”...

Bizden öncekilerin sevgililerine yazıp da kenarını yaktıkları mektupları anlayamaz olduk. Üstelik yadırgamadık bile “neden anlamadığımızı”...

Kalemin Sultanları “Ey Gül” dedikçe, âşğın derdini özünde

hisseden kalem “Ey Gül” yazdıkça âharlı kâğıtlara, Sevgili'nin elif misali kirpiklerinden bir ok değmiş yüreklerine.

Şimdilerde, dalından bahçe makasıyla kesilip koparılan, üzerlerinde fiyat etiketi bulunan, sünü kokuların tesiriyle “gül gibi kokmayan” sözüm ona güllerin aşkı ifade etmeye yeteceğini sandık.

“Gül alırlar... Gül satarlar...”

Fakat ne acıdır, bu zamanda gülleri sadece alırlar ve satarlar. O kadar. Ne acıdır, güllerin kerevizden farkı kalmadı artık ...

...

Nerden gelmişti aklına güller bu güz mevsiminde. Hazan yeli değeli çok olmuştu oysa güllere.

Öğrencilerin dışarıda gezinmeye tenezzül bile etmediği bu havada, elleri paltosunun ceplerinde bahçede dolaşıyordu. Yağmur atıştırıyordu hafifçe. “Ahmakıslatan” dediklerinden. Saçları ıslanırsa başının ağrıyacağını hatırladı sonra. Az ilerdeki kameriyenin saçaklarına sığındı, ama ıslanmıştı. Fakülte binalarının biraz uzağındaki tepelere dalıp gitti bakışları. Fidanlıktaki çam ağaçlarını ve yapraklarından arınmış meşeleri seyretti uzun uzun ...

Her sonbahar mevsiminde, kelebeğe dönüşen kurtçuk gibi, bir haller olurdu yüreğine. Her sonbahar gönlü ten kafesini terk edip, uçuveriyordu, avuçlarından. Cansız kanatlarının tül misali inceliğine bakmadan ... Hâlbuki mor kanatlı bir kelebek, çıkar mı bu soğukta kozasından? Sonu hüsrân ...

Canını bir yumru gibi boğazında taşıyor, yutkunmaya çalışıyor, yutkunamıyordu. Yerli yersiz ağlamak istiyor, ama bu isteği artık yaşına ve kalıbına yakıştıramıyordu. Büyüyünce artık ağlamamalıydı insan. Öyle miydi sahiden?

Belli bir yaştan sonra sadece görebilmek ve gülebilmek için mi verilmişti iki göz?

Bir durulma ve yorulma, solma ve ruhsuzlaşma zamanı olduğundan sevmiyordu sonbaharları. İsmi bile ürkütmeye yetiyordu Mirza'yı. Nasıl sevebilirdi ismi dahi "son" olan bir baharı...

Zihniden geçen cümlelerle teker teker bir anlam vermeye çalışıyordu. Ama o kadar bardaktan boşanırcasına bir yağmur başlamıştı ki hem beynin de hem de kaç dakikadır bilinmez, hissiz ve hareketsiz öylece ayaküstü kalakaldığı bahçede; bu fikir yağmuruna daha fazla tahammül gösteremedi. İslanmaktan ağırlaşmış paltosunun içinde buza kesmiş bedenini hissetti nihâyet. Acaba ne zamandan beridir titriyordu. Üşüyordu, hem de çok...

Az ötede, kendisine doğru hızlı adımlarla yaklaşan, siyah bir şemsiyenin altında yüzü görünmeyen biri vardı. Bir an kim olduğunu anlamasa da soğuk ruhuna işlemişken, çenesini dahi titretmesine engel olamıyorken, koşarak imdadına yetişen Emin'di. Emin, Mirza'yı bulabileceği her yerde, uzun bir süre aramış, bu soğukta ve yağmurun altında, yazlık amaçlı kullanılan, o anda ikisinden başka kimsenin bulunmadığı bu ahşap kulübelerde olabileceğini tahmin bile edememişti. Hem de bu halde...

Bu arayıştan ve Mirza'nın bu titreyen halinden bahsedemeyecek kadar aceleyle, omzundan sıkıca kavrayıp, yanına, şemsiyenin altına çekiverdi Mirza'yı.

Yağmurun gürültüsünden zor duyulan sesini yükselterek:

– Tuhafsın birader... Vallahi tuhafısın! Diyebilirdi sadece...

Şiddetini iyiden iyiye artıran yağmur gözlerini iyice açmalarını engelliyordu.

Balçığa dönüşmüş çamura ve paçalarına ulaşan su birikintilerine bata çıka hızlıca binaya koştular.

Ne olduğunu anlamaya çalışan telaşlı bakışların arasında girdiler sınıfa. Herkes şaşkın ve meraklıydı. Sınıfın, sessiz ama yürekleri çok sesli iki beyefendisi sırlısıklam ve çamur içinde karşılarındaydı.

Nefes nefese yerlerine yığılıveren, iliklerine kadar ıslanmış ve üşümüş bu iki gencin etrafını sardılar. Sorular havada uçuşuyor ve yine cevapsız havada kalıyordu:

Neler olmuştu?

Bu halleri neydi?

Kim yapmıştı bunu onlara?

Cevaplanması zor bir yığın ses bulutunun ortasındaydılar, fakat ikna edici bir açıklaması yoktu bu durumun.

Gülenler de oldu, kınayanlar da. Bu iki dostun hep ilginç tavırları olduğunu fısıldayanlar da...

Neden sonra ritmine yetişemediđi nefesini az da olsa toparlayabildi Emin.

– Önemli bir şey değil, dedi. “Sohbet ediyorduk, yağmura yakalandık.”

Açıklayıcı ve inandırıcı değildi bu cümle. Fakat inanmak ve ikna olmak ihtiyacında olan da yoktu.

Ama bu kısa cevabın bir yararı olmuştu ki etraflarında gü-rültüden başka bir şey ifade etmeyen bu meraklı kalabalık, “soranda kabahat” tepkileriyle dağılıverdi.

...

O gün akşama kadar hiç konuşmadılar. Emin, Mirza'nın bu tavrını anlamaya çalışıyor, kendisi de bir neden bulamıyordu.

Bir derdi mi vardı? Onu üzen bir söz bir hâdise mi olmuştu? Öyle olsaydı bunu Emin'le paylaşmaz mıydı?

Birkaç defa sormaya yeltendiyse de “Hiç” kelimesinden başka bir şey çıkmıyordu Mirza'nın ağzından.

“Hiç”...

Havanın soğuğu sanki biraz kırılmıştı, ılık sayılabilecek bir akşamüzerydi. Ateşi mi vardı yoksa Mirza'nın? Aynı ayaz, aynı dondurucu soğuk hâlâ devam ediyor olabilir miydi?

Arkadaşlarının ödünç olarak verdiği kuru paltolarla biraz olsun ısınmış sayılsalar da her adımı bin pişmanlıkla atan ayakları donmuştu.

Yolun iki tarafında çoğu iki katlı evlerin sıralandığı sokakta yürüyorlardı, konuşmadan. Bakışlarını yorgun adımlarından ayırmadan...

Bir şehrin en acınası halidir akşamlar. En mahrem, anlaşılabilir ve anlatılamaz...

Islanmış parke taşların altında şehrin de kalbi var mıdır? Güneş değdiğinde ısınan, ayaz vurduğunda ağırlaşan...

Bacalardan yükselip de akşamın karanlığına uzanan dumanlar, şehrin yalnızlığının ve hüznünün dışı vurumudur belki...

Ne zaman boyandığı, dahası ne renk olduğu bile hatırlanmayan evlerin duvarları...

İçinde nice hayatların hiç fark edilmeden yaşandığı, ilk yapıldığında odalarında çığlık çığlığa ağlayan bebeklerin

dahi büyüyüp, evlenip barklanınca semtine bile uğramaz oldukları ihtiyar evler...

İçlerinde yaşanan hayatın sıcaklığı ve koruyuculuğu, camlarından dışarıya sızan sarı ışıklarla sokağa yansıyan evler...

Nerden geldiği tam kestirilemeden akşamın siyah saçlarının kaybolup giden, belli belirsiz saksığan sesleri, kedi-köpek sesleri... Arabaların başka seslere hayat hakkı tanımayan sesleri... Hatta bağrında doğup büyüdükleri sokağın şefkatinden emin olduklarından mıdır, sıcak evlerinde olmamakta direnen çocukların sesleri...

Bir şehrin konuşan dilidir, fonetiğidir, akşam vakti cılızlaşan sesler ve ışıklar. Dinlemesini bilen bir gönül, çok şey anlayabilir akşamın siyah pelerini şehrin üzerinde dalgalandığın zaman duyduğu seslerden.

Rüzgârın niyeti aslında soğuk bir ürperti getirmek değildir kaldırımında yürüyen insanlara. Onun sıcaklığını duymak, en kuru ayazında bile sıcak bir sam yeli kokusu almak, zordur ama güzeldir. Kaderi "sonbahar rüzgârı" olmaktır sadece.

Akıp giden hayatın içinde, sokak lambalarının beyaza yakın ışıklarının altında bu akşam biraz daha telaşlıydı yürüyüşleri. Yorgunluk ve içten içe bir titreyiş peşleri sıra geliyordu.

Bir zaman sonra, güçlkle araladılar kaldıkları apartmanın hantal demir kapısını.

İkinci katta, kullanılmış eşyalarla yaşanır hale getirdikleri, iki oda ve küçük bir mutfaktan ibaret bir öğrenci eviydi burası. Girişte küçük bir salon...

Odalarına çekildiler hemen, artık tahammülü zorlayan, omuzlarında buzdan bir yük halini alan kıyafetlerden kurtulmak için. Kuru bir yün hırka ne sıcak dostmuş meğer...